

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **P. K.,** zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje,** se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 6. 2017, č. j. 62 A 179/2015 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Židlochovice (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 16. 2. 2015, č. j. OD/69062/2014-5, byl žalobce (dále jen „stěžovatel“) uznán vinným ze správního deliktu podle § 125f odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v relevantním znění (dále jen „zákon o silničním provozu“), za což mu byla uložena pokuta ve výši 1500 Kč. Správního deliktu se měl dopustit tím, že jako provozovatel vozidla r. z. X v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemní komunikaci stanovená citovaným zákonem. Automatickým technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost provozu na silničních komunikacích totiž bylo zjištěno, že dne 14. 8. 2014 v 12:52 h v Židlochovicích, na ul. Žerotínovo nábřeží blíže neustanovený řidič vozidla r. z. X překročil nejvyšší dovolenou rychlost, stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km/h, kdy v místě, kde je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h, jel rychlostí 62 km/h, resp. 59 km/h (dle toleranční odchylky měření ± 3 km/h). Tím došlo k porušení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a spáchání výše popsaného správního deliktu.

[2] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal stěžovatel odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 8. 2015, č. j. JMK 105367/2015, zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojil stěžovatel žalobou, kterou Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 8. 6. 2017, č. j. 62 A 179/2015 - 41, zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Krajský soud konstatoval, že při měření rychlosti stěžovatelem provozovaného vozidla byl použit rychloměr Ramer AD9T, jenž splňuje definici automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy ve smyslu § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu (podle něhož k tomu, aby mohl být provozovatel vozidla sankcionován za rychlost, musí dojít ke změření rychlosti vozidla automatizovaným technickým prostředkem, k jehož provozu není třeba obsluhy). Dále krajský soud nepřisvědčil námitce nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti výroku napadeného rozhodnutí pro nedostatečnou specifikaci místa měření rychlosti vozidla, protože popis místa spáchání skutku byl proveden dostatečně konkrétně. V projednávané věci tedy nemohlo dojít k záměně skutku s jiným skutkem stěžovatele, neboť skutek je zcela jednoznačně vymezen nejen svým popisem a časovým údajem, ale i určitým úsekem komunikace (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2017, č. j. 8 As 172/2016 - 36; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Se stěžovatelem nebylo možné podle krajského soudu souhlasit ani v tom, že by obecní policie nebyla oprávněna v daném úseku měřit rychlost, neboť ve správním spise je založena listina, z níž plyne oprávnění měřit rychlost právě v dotčeném úseku. Krajský soud se neztotožnil ani s názorem stěžovatele, podle kterého správní orgán I. stupně neměl právo zahájit řízení o správním deliktu z důvodu nenaplnění předpokladů uvedených v § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, ani že správní orgán I. stupně nepřihlédl k jeho vyjádření ohledně totožnosti řidiče vozidla. Krajský soud uvedl, že mu jsou z úřední činnosti známy postupy zmocněnce stěžovatele ve správním řízení, společnosti FLEET Control, s. r. o., spočívající v opakovaném uvádění osob zemřelých v krátkém časovém úseku po zjištění přestupkového jednání jako pachatelů správních deliktů v obdobných správních řízeních, a to za účelem odložení věci a jejího neprojednání. Podle názoru krajského soudu bylo pochopitelné, že žalovaný považoval stěžovatelovo tvrzení, že jeho vůz měl v rozhodnou dobu v užívání pan M. S., jenž v mezidobí zemřel, za nevěrohodné. K tomu, aby mohla být určitá osoba považována za podezřelou ze spáchání přestupku, musí dle krajského soudu přistoupit další okolnosti, z nichž by bylo lze dovodit podezření, že tato osoba skutečně měla v rozhodnou dobu vůz v užívání a přestupek s ním spáchala. V projednávané věci však žádné takové okolnosti stěžovatel nespecifikoval; nebylo tedy nezbytné požadovat po správním orgánu I. stupně, aby provozovatele vozidla opětovně vyzýval k podání vysvětlení, popř. aby činil další rozsáhlé kroky.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

pokračování

[6] Stěžovatel namítl nesprávné posouzení naplnění skutkové podstaty podle § 125f zákona o silničním provozu s argumentací, že nebylo prokázáno, že by správní delikt byl zjištěn pomocí automatizovaného technického prostředku. Nesouhlasil s názorem krajského soudu, podle něhož měření rychlosti bylo provedeno automatizovaným technickým prostředkem, jak plyne ze záznamu o přestupku, a proto nebylo nutné provést další stěžovatelem navrhované důkazy (návod k obsluze či stanovisko Ministerstva dopravy). Správní orgány měly vyložit neurčitý právní pojem „automatizovaný technický prostředek“ a následně provést dokazování ohledně technických parametrů rychloměru a zhodnotit, zda vykazuje znaky automatizovaného technického prostředku. Uvedené nebylo učiněno, proto jsou napadená správní rozhodnutí nepřezkoumatelná a krajský soud je měl zrušit. Úvaha krajského soudu, že ze záznamu o přestupku plyne, že bylo provedeno měření rychlosti v automatizovaném režimu, tedy automatizovaným technickým prostředkem, není dle stěžovatele správná ani přezkoumatelná. Snad každý rychloměr (včetně přenosných) používaný Policií ČR má totiž funkci automatizovaného režimu (obsluha nastaví rychlostní limit a místo měření, aniž by provedla každé měření), přitom se nemusí jednat o automatizovaný prostředek měření rychlosti ve smyslu aplikovaného ustanovení. Podle stěžovatele „nižší důkazní standard“ pro provozovatele vozidla lze uplatnit pouze tehdy, pokud bylo překročení rychlosti zjištěno trvale instalovaným a ověřeným rychloměrem, do kterého není nijak zasahováno. V projednávané věci ovšem vůbec nebylo zjišťováno, jakým způsobem bylo měření rychlosti provedeno.

[7] Stěžovatel rovněž namítl, že krajský soud pochybil, pokud neprovedl důkaz návodem k obsluze rychloměru (z něhož mělo být zjištěno, co znamená údaj „automatizované měření“ uvedený v záznamu o měření) a stanoviskem Ministerstva dopravy (z něhož měl být zjištěn názor ministerstva na neurčitý pojem „automatizovaný technický prostředek“), přesto z něj v napadeném rozsudku vycházel.

[8] Dále stěžovatel namítl, že z provedeného dokazování nebylo možné zjistit, kde přesně mělo k vytýkanému skutku dojít, zda v obci či mimo ni (popř. v jaké vzdálenosti od začátku či konce obce), resp. zda tam nebyla obecná úprava rychlostního limitu pozměněna úpravou místní či přechodnou. Pokud nebylo možné určit místo odkazem např. na přilehlý dům, mělo tak být učiněno GPS údaji, popř. kilometráží. Odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 1 As 155/2014 - 36, nebyl dle stěžovatele příléhavý. Krajský soud sice konstatoval, že ze záznamu o přestupku a fotodokumentace je patrné místo měření, neboť je zřetelně vidět svislá dopravní značka A 11 „Pozor, přechod pro chodce“, ale nebylo zjišťováno, kde se uvedený přechod pro chodce nachází. Podle stěžovatele musí být patrné všechny znaky skutkové podstaty nejen z důvodu nezaměnitelnosti skutku, ale také proto, aby obviněný věděl, jaké konkrétní jednání je mu kladeno za vinu. Bylo tedy zkráceno právo stěžovatele na obhajobu, neboť nemohl ohledat místo skutku a uplatnit s tímto místem související námitky. Stěžovatel uvedl, že ulice Žerotínovo nábřeží v Židlochovicích je velmi různorodá. Rovněž z tohoto důvodu byla specifikace místa skutku správními orgány nedostatečná (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2017, č. j. 9 As 273/2016 – 48). Dále stěžovatel vytkl, že není zřejmé, zda došlo k naměření rychlosti 59 km/h skutečně v místě, kde je povolena maximální rychlost 50 km/h (viz

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2015, č. j. 2 As 111/2015 – 42). Skutečnost, že na dané ulici platí též rychlostní limity 70 km/h a 90 km/h, měly podle názoru stěžovatele správní orgány a krajský soud zjistit a zohlednit *ex offo*.

[9] Dále stěžovatel krajskému soudu vytkl, že se opomenul vyjádřit k mapce, v níž stěžovatel vyznačil předmětnou ulici a místo, kde se nachází značka „Začátek obce“ (z čehož plyne, že ulice se nachází také před uvedenou značkou).

[10] K odkazu krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2017, č. j. 8 As 172/2016 - 36, stěžovatel konstatoval, že judikatura Nejvyššího správního soudu ohledně určitosti výroku co do popisu skutku je rozporná. Navrhl, aby nyní projednávaná věc byla postoupena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, popř. aby bylo řízení o kasační stížnosti přerušeno, pokud se již rozšířený senát touto otázkou zabývá. Podle stěžovatele si osmý senát v citovaném rozsudku protiřečí, neboť vyslovil požadavek na srozumitelnou identifikaci místa skutku, ačkoliv z výroku správního rozhodnutí lze zjistit pouze, že ke skutku došlo *„někde na ulici Žerotínovo nábřeží v Židlochovicích“*, jejíž délka je cca 1 km, přičemž zřejmý není ani směr jízdy.

[11] Podle stěžovatele rovněž nebylo prokázáno, že měření rychlosti bylo provedeno v úseku schváleném Policií ČR, neboť ta schválila měření rychlosti pouze po konec obce.

[12] Dále stěžovatel namítl, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a nesrozumitelnost. Krajský soud se totiž podle názoru stěžovatele nevypořádal s žalobními námitkami týkajícími se vymezení místa měření rychlosti v obci, která musí být ve smyslu § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu chápána jako zastavěné území. Krajský soud přitom sám uvedl, že bližší určení místa skutku např. pomocí čísla popisného přilehlé nemovitosti nebylo možné, neboť se jednalo o nezastavěnou část obce. Rozsudek je tedy podle stěžovatele nesrozumitelný, neboť pokud krajský soud dovodil, že k měření rychlosti došlo v nezastavěné části obce, nemohl současně dojít k závěru, že se jednalo o obec ve smyslu zákona o silničním provozu, která zahrnuje pouze zastavěné území.

[13] Stěžovatel také vytkl, že úvaha krajského soudu, že neuvěřil skutečnosti, že vozidlo řídil pan S., neboť je mu z úřední činnosti známo, že zmocněnec stěžovatele v různých řízeních uvedl jako řidiče osobu, která následně zemřela, je nepřezkoumatelná. Krajský soud neuvedl, v jakých konkrétních řízeních se uvedené skutečnosti dozvěděl. Nadto se uvedená úvaha objevila poprvé až ve vyjádření žalovaného k žalobě. Správní orgán I. stupně nečinil další kroky ke zjištění pachatele přestupku nikoli proto, že by neuvěřil tvrzení o řízení vozu panem S., ale z důvodu, že pan S. zemřel a stěžovatel sdělil osobu řidiče opožděně. Stěžovatel konstatoval, že pokud by po něm správní orgán požadoval nějaké důkazy o tom, že vozidlo řídil pan S., pak by je doložil; správní orgán však ve výzvě požadoval toliko sdělení totožnosti řidiče (§ 125h zákona o silničním provozu). Není relevantní, zda v jiných řízeních bylo prokázáno, že zmocněncem oznámený řidič vozidlo neřídil, neboť případný obstrukční postup zmocněnce nemůže mít vliv na jiné řízení. Opačný přístup vyvolává podle stěžovatele pochybnosti o nepodjatosti soudu. Skutečnost, že pan S. zemřel, sama o sobě nemohla postačit k závěru o obstrukčním jednání v dané věci. Ostatně zákon o přestupcích pamatoval na případy, kdy osoba podezřelá ze spáchání

přestupku zemřela, a tedy mělo dojít k odložení věci. Tento stav nemohl vyústit v zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla; uvedené ustanovení (blíže nespecifikované - pozn. NSS) správní orgány a krajský soud přehlédly.

[14] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný se ztotožnil s rozsudkem krajského soudu a odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí a své vyjádření k žalobě.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.); stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadený rozsudek krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] V prvé řadě se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Podle stěžovatele jsou nepřezkoumatelné úvahy krajského soudu a správních orgánů ve vztahu k pojmu „automatizovaný technický prostředek“ a ohledně tvrzení stěžovatele, že vozidlo řídil pan S. Krajský soud se měl nedostatečně vypořádat s námitkami týkajícími se vymezení místa měření v obci a rozsudek má být nesrozumitelný z hlediska vymezení pojmu „obec“ ve smyslu zákona o silničním provozu.

[20] Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal, neboť je z něj zjevné, jak krajský soud ve věci rozhodl, své rozhodnutí opřel o dostatečně zjištěný skutkový stav a vycházel přitom z obsahu spisu a informací v něm uvedených. Krajský soud a správní orgány provedly vnitřně konzistentní právní hodnocení, z něhož plyne ucelený právní názor na posouzení věci. Již z formulace stěžovatelových žalobních a kasačních námitek je zřejmé, že jejich skutečným obsahem je nesouhlas s právním posouzením věci (k tomu viz níže). Námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud tedy důvodnou neshledal.

[21] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami nesprávné interpretace a právního posouzení naplnění skutkové podstaty, resp. podmínek odpovědnosti provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 a 2 písm. a) zákona o silničním provozu. Podle citovaného ustanovení se fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány

povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, přičemž za správní delikt odpovídá, mj. pokud porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. V žalobě stěžovatel namítal, že zařízení Ramer AD9T, jímž bylo v daném případě měřeno, je užíváno *„nikoli bez lidské obsluhy“*. V kasační stížnosti pak stěžovatel uvedl, že správní orgány (a potažmo krajský soud) měly vyložit neurčitý právní pojem „automatizovaný technický prostředek“ a v návaznosti na to provést dokazování, což neučinily.

[22] Předně je třeba uvést, že argumentaci týkající se nedostatečné interpretace pojmu „automatizovaný technický prostředek“ stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti. V řízení před správními orgány ani v odvolání stěžovatel výklad tohoto pojmu nerozporoval; v této fázi zůstal v podstatě zcela pasivní [na jednání u správního orgánu I. stupně se nedostavil ani on, ani jeho zmocněnec (resp. zástupce), v odvolání uvedl toliko *„Podáváme odpor.“*, který ani po řádně doručené výzvě k odstranění nedostatků nedoplnil]. Pojmem „automatizovaný technický prostředek“ se stěžovatel zabýval až v žalobě, ve které ovšem uvedl: *„Pokud zákonodárce omezil odpovědnost provozovatele (a zjednodušil dokazování) na přestupky zjištěné plně automatizovaným prostředkem, pak tak učinil záměrně, neboť měl na mysli taková zařízení, která se nainstalují a následně kalibrují (ověří) a poté tato sama, bez další obsluhy, měří.* [...] *u skutečně stacionárního radaru je vyloučena jeho chybovost v důsledku pochybení obsluhy*[.]“ Z uvedené citace je zřejmé, že stěžovatel si byl plně vědom významu pojmu „automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích“. Byl-li právní pojem užitý v zákoně o silničním provozu stěžovateli (ale i obecně) znám, judikaturou již vícekrát vyložen (viz níže), a především je dostatečně srozumitelný již z jeho jazykového vyjádření, nebylo třeba, aby správní orgány takový pojem v rozhodnutí bez dalšího podrobně interpretovaly (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 As 43/2008 - 97). Lze přitom souhlasit s krajským soudem, který k tomuto pojmu konstatoval, že se jedná především o technické prostředky trvale nainstalované a zpravidla pevně zabudované na určitém místě, které nevyžadují přítomnost obsluhujícího personálu; měřidlo je obsluhou toliko umístěno, nainstalováno, případně spuštěno, avšak samotné měření již probíhá automaticky bez toho, aby obsluha zařízení ovládala. Takové vyložení uvedeného pojmu také zjevně koresponduje s významem, jaký mu přisuzoval v žalobě sám stěžovatel.

[23] Stěžovatel dále namítal, že použité zařízení nebylo automatizovaným technickým prostředkem ve smyslu § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu. K argumentaci stěžovatele zdejší soud uvádí, že pouze ze skutečnosti, že „stacionární“ rychloměr je nezbytné před uvedením do provozu správně nastavit a umístit v souladu s pokyny výrobce, nelze dovodit, že se nejedná o automatizovaný technický prostředek bez obsluhy. Je logické, že každý podobný přístroj je před započetím jeho užívání (nejen) v automatizovaném režimu třeba umístit, nastavit a uvést do provozu. Jak správně konstatoval již krajský soud, v nyní posuzované věci je ze správního spisu zřejmé, že silniční radarový rychloměr značky Ramer AD9T je stacionárním zařízením, jež provedlo měření v automatizovaném režimu bez obsluhy (viz zejména záznam o přestupku ze dne 19. 1. 2015 a ověřovací list příslušného silničního radarového rychloměru ze dne 18. 10. 2013). Ze správního spisu (a ani z jiných okolností projednávané věci) nelze

usuzovat, že by měření proběhlo přístrojem kýmkoliv obsluhovaným. Jednalo se tedy nepochybně o automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích ve smyslu § 125 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu. Nebylo tedy ani třeba k prokázání skutečnosti, že se v případě použitého rychloměru jednalo o automatizovaný technický prostředek, provádět k důkazu návod k použitému zařízení či stanovisko Ministerstva dopravy; uvedené by bylo nadbytečné.

[24] Nejvyšší správní soud v této souvislosti rovněž poznamenává, že skutkově a právně obdobnými situacemi, ve kterých došlo k měření rychlosti radarovým rychloměrem značky Ramer AD9T, se již zabýval v rozsudcích ze dne 28. 3. 2017, č. j. 8 As 172/2016 - 36, a ze dne 13. 4. 2017, č. j. 7 As 282/2016 - 38.

[25] Dále stěžovatel namítal nesprávné vymezení místa spáchání správního deliktu.

[26] Shodnou námitkou na podkladě obdobných skutkových a právních okolností se Nejvyšší správní soud dříve zabýval v již citovaných rozsudcích ze dne 28. 3. 2017, č. j. 8 As 172/2016 - 36, a ze dne 13. 4. 2017, č. j. 7 As 282/2016 - 38. Z rozsudku osmého senátu lze citovat: *„K namítané nedostatečné konkretizaci místa údajného protiprávního jednání Nejvyšší správní soud obecně přisvědčuje stěžovateli v tom směru, že na výrok rozhodnutí jsou kladeny vysoké formální požadavky. Již v minulosti dovodil, že v zájmu právní jistoty obviněného musí být skutek ve výroku rozhodnutí správního orgánu popsán dostatečně určitě, aby nebyl zaměnitelný s jiným skutkem. V tomto smyslu slouží výrok rozhodnutí ústavní hodnotě právní jistoty a je klíčovou normativní částí rozhodnutí. Zároveň je třeba trvat na tom, aby zahrnoval vedle popisu skutku i všechny další okolnosti, které jsou rozhodné pro subsumpci daného skutku pod konkrétní skutkovou podstatu (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 3. 2010, č. j. 1 As 92/2009 - 65). Je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen, což lze zaručit jen konkretizací údajů obsahujících popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Jednotlivé skutkové údaje jsou rozhodné pro určení totožnosti skutku, vylučují pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, publ. pod č. 1546/2008 Sb. NSS).“*

[27] Ve výše označeném rozsudku sedmého senátu zdejší soud vyslovil následující závěry, jež dopadají také na nyní projednávanou věc: *„V rozsudku ze dne 7. 6. 2016, č. j. 10 As 44/2016 - 35, Nejvyšší správní soud uvedl: „Zda je určení místa spáchání přestupku ve výroku dostatečně konkrétní, je otázkou posouzení okolností každého jednotlivého případu, přičemž závěry vyslovené v rozsudcích správních soudů nelze prezentovat odtrženě od kontextu případů, které byly těmito soudy rozhodovány. Vždy je třeba přihlédnout k velikosti obce, složitosti dopravní situace a také k úvaze, zda je přesné určení místa přestupku rozhodné pro posouzení toho, zda ke spáchání přestupku došlo.“ Obec Židlochovice lze považovat za obec menší velikosti a ani dopravní situace v ní se nejeví složitou;* […]. *Nejvyšší správní soud proto shodně jako krajský soud považuje vymezení skutkové věty v rozhodnutí správního orgánu I. stupně za dostatečné a nezakládající nezákonnost či nepřezkoumatelnost daného rozhodnutí.“*

[28] V nyní souzené věci byly uvedené požadavky naplněny. Správní orgán I. stupně ve výroku rozhodnutí vymezil místo spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu názvem obce Židlochovice a ulicí Žerotínovo nábřeží, dále uvedl, že v daném místě je nejvyšší dovolená rychlost stanovena na 50 km/h a popsal, že vozidlu provozovanému stěžovatelem byla automatizovaným technickým prostředkem naměřena rychlost 62 km/h (resp. 59 km/h), přičemž k uvedenému skutku došlo dne 14. 8. 2014 v 12:52 h. Z výroku rozhodnutí je tak zřejmé, že blíže neurčený řidič při jízdě ve stěžovatelem provozovaném vozidle po ulici Žerotínovo nábřeží v Židlochovicích v úseku, kde je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h, tuto dovolenou rychlost překročil, a to o méně než 20 km/h, čím byla naplněna skutková podstata § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu. Nadto Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, podle něhož je místo spáchání přestupku konkretizováno také fotodokumentací, která je součástí záznamu o přestupku. Krajský soud v napadeném rozsudku popsal, že z fotografie je zřetelné spáchání skutku v místě, kde je svislá dopravní značka A 11 „Pozor, přechod pro chodce“ (čímž místo skutku nezrelativizoval, jak se snažil argumentovat stěžovatel, ale ještě blíže a nad rámec nezbytné míry vymezil), přičemž je zřejmé, že v daném místě je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h. Stěžejní v daném případě bylo, že nemohlo dojít k záměně skutku s jiným skutkem stěžovatele, neboť konkrétní okolnosti, jež vyšly najevo, umožňují popis místa spáchání správního deliktu stěžovatelem dostatečně individualizovat. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně je zjevné, jaké jednání je stěžovateli kladeno za vinu. S ohledem na uvedené tak lze přisvědčit závěru, podle něhož stěžovatel, jakožto provozovatel vozidla, nezajistil, aby při užití jím provozovaného vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemní komunikaci, čímž se dopustil správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

[29] Nejvyšší správní soud nemá pochyb ani o tom, že v dotčeném úseku obecní policie byla oprávněna měřit rychlost vozidel. Součástí správního spisu je totiž dokument „Schválení úseků pro měření rychlosti MP Židlochovice“ vydaný Policií ČR dne 15. 11. 2013, v němž je jako schválené místo měření rychlosti uvedeno Žerotínovo nábřeží v Židlochovicích v části „od křižovatky Náměstí Míru až po konec obce ve směru Nosislav – obousměrně“. Tvrzení stěžovatele nejsou způsobilá vyvrátit závěr, že právě v tomto úseku k měření rychlosti došlo.

[30] Pro úplnost zdejší soud dodává, že právo stěžovatele na obhajobu a uplatnění námitek souvisejících s vymezením místa skutku nijak kráceno nebylo. Byl to především sám stěžovatel, kdo zůstal ve značné míře v řízení před správními orgány a krajským soudem pasivní (k tomu viz dále).

[31] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že odkazy stěžovatele na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2015, č. j. 2 As 111/2015 - 42, a ze dne 20. 7. 2017, č. j. 9 As 273/2016 - 48, nejsou přiléhavé. První z uvedených rozsudků se týkal skutkově a právně zcela odlišné věci, a sice určení místa stání vozidla bez parkovacího poplatku v ulici Jiráskova v Pardubicích, ve druhém případě byla rychlost měřena nestacionárním (přenosným) zařízením obsluhovaným městskou policií, popř. Policií ČR na frekventované ulici v krajském městě Jihlava, tedy ve věci rovněž skutkově zcela

odlišné. Odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 1 As 155/2014 - 36, byl krajským soudem učiněn pouze nad rámec stěžejního posouzení věci, a sice na podporu jeho názoru týkajícího se relevance podkladů a obsahu správního spisu pro určení místa spáchání skutku.

[32] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal stěžovatelem namítaný rozpor v judikatuře, a tedy ani důvod pro postoupení věci rozšířenému senátu zdejšího soudu (§ 17 odst. 1 s. ř. s), popř. přerušení řízení o kasační stížnosti.

[33] Podle stěžovatele se krajský soud dále nevypořádal s jeho argumentací, že rychlost musí být měřena v obci jako zastavěném území ve smyslu § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu. Rovněž uvedl, že pokud došlo k měření rychlosti v nezastavěné části obce, nemohlo se jednat o obec ve smyslu zákona o silničním provozu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že z obsahu a kontextu napadeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud se vymezením místa spáchání skutku v obci Židlochovice dostatečně i v této souvislosti zabýval, přičemž nebylo jeho povinností explicitně se vyjádřit ke každému jednotlivému tvrzení a argumentu stěžovatele (viz výše citovaný nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).

[34] Podle § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu je obec zastavěné území vymezené dopravními značkami. Není přitom pochyb o tom, že Židlochovice jsou obcí ve smyslu citovaného ustanovení, neboť jejich území je osazeno dopravními značkami upravujícími začátek a konec obce. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že úsek pozemní komunikace, na němž byla v projednávané věci měřena rychlost, je, jak uvedl krajský soud, nezastavěný. Rozhodné je, že se tento úsek nachází v obci. Skutečnost, že některé části obce jsou nezastavěny, totiž nemění nic na tom, že obec Židlochovice je ve smyslu zákona o silničním provozu jako celek zastavěným územím vymezeným dopravními značkami a je tedy nutno na (celém) jejím území dodržovat § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu stanovenou nejvyšší dovolenou rychlost.

[35] Stěžovatel dále namítl, že krajský soud se zcela opomenul zabývat důkazem - mapkou, v níž stěžovatel vyznačil dotčenou ulici a značení začátku obce. Ze soudního a správního spisu ovšem Nejvyšší správní soud zjistil, že žádnou takovou mapku stěžovatel v řízení vedeném krajským soudem (a ani před správními orgány) nepředložil, ani nenavrhl k důkazu. Neučinil tak ani u jednání krajského soudu konaného dne 8. 6. 2017 (k němuž byli stěžovatel i jeho zástupce řádně předvoláni, přesto se ho nezúčastnil ani jeden z nich). Z uvedeného je zřejmé, že krajský soud v namítaném ohledu nijak nepochybil a kasační námitka opomenutého důkazu není důvodná.

[36] Poslední námitka stěžovatele směřovala k nesprávnému právnímu posouzení postupu správních orgánů týkajícího se zjištění pachatele přestupku. Stěžovatel v žalobě namítal, že řízení o správním deliktu bylo zahájeno v rozporu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, neboť správní orgán I. stupně jej zahájil, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Podle citovaného ustanovení obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil

skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

[37] V rozsudku ze dne 24. 5. 2017, č. j. 3 As 114/2016 - 46, Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Zákonodárce prostřednictvím právní úpravy koncentrované v ustanoveních § 10 odst. 3 a 4 a § 125f až § 125h zákona o silničním provozu popisuje systém procesních kroků, které po zjištění spáchání konkrétně specifikovaných přestupků v první řadě (není-li totožnost řidiče již na počátku zřejmá) preferují uhrazení stanovené částky provozovatelem vozidla na základě výzvy* […]. *Současně zákonodárce dává v souvislosti s touž výzvou provozovateli vozidla možnost se vyhnout objektivní odpovědnosti alternativou k úhradě stanovené částky, a to označením (do této chvíle z hlediska správního orgánu neidentifikovaného) řidiče vozidla, jejž je povinen znát* [logicky je tak třeba učinit v téže lhůtě, jako případnou úhradu částky, což výslovně předpokládá § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu - pozn. NSS]. *Stanoví-li totiž § 10 odst. 4 zákona o silničním provozu provozovateli vozidla a osobě, které provozovatel svěřil vozidlo, povinnost na výzvu policie, krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností sdělit skutečnosti potřebné k určení totožnosti řidiče vozidla podezřelého z porušení pravidel silničního provozu, logicky tím zákonodárce (byť implicitně) zakládá povinnost provozovatele a dalších osob tvořících řetěz až k řidiči, který vozidlo v souladu s jejich vůlí použil, údaje o totožnosti osob, jimž vůz bezprostředně svěřili, zjišťovat a znát. Sdělí-li provozovatel vozidla správnímu orgánu údaj o identitě řidiče a ten je využitelný pro zahájení a následně i „odsouzení" řidiče v přestupkovém řízení, řízení o objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za porušení povinnosti stanovené v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nebude vůbec zahájeno. V rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, nicméně Nejvyšší správní soud upozornil na to, že by bylo „proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.* […] *Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat* […], *je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt"* […]. *Zůstane-li však provozovatel vozidla nečinný a správní orgán řízení o správním deliktu zahájí, nelze tuto pasivitu již odstát a vrátit se zpět k přestupkovému řízení na základě později provozovatelem poskytnutých či jinak zjištěných informací o totožnosti řidiče (§ 125g odst. 1 zákona o silničním provozu), ledaže provozovatel úspěšně prokáže naplnění liberačních důvodů stanovených v § 125f odst. 5 téhož zákona. Pouze v takové situaci odpadá zákonem zakotvená negativní podmínka přestupkového řízení a je možné přestupkově stíhat řidiče, kterým je v takovém případě osoba, které vozidlo nesvěřil provozovatel zapsaný v registru vozidel."*

[38] Ze správního spisu plyne, že správní orgán I. stupně výzvou ze dne 15. 8. 2014, která byla stěžovateli doručena 18. 8. 2014, vyzval stěžovatele k uhrazení peněžité částky 500 Kč ve lhůtě 15 dnů od doručení výzvy, přičemž v poučení uvedl, že má právo namísto zaplacení určené částky oznámit osobu řidiče, která vůz v inkriminovaném čase skutečně řídila. Rovněž konstatoval, že neuhradí-li částku nebo nevyužije-li práva písemně sdělit

údaje o totožnosti řidiče ve lhůtě stanovené ve výzvě, bude správní orgán pokračovat v šetření. Zmocněnec stěžovatele až dne 28. 11. 2014 sdělil, že v rozhodné době vozidlo řídil pan S. Správní orgán I. stupně ovšem následně zjistil, že zmocněncem stěžovatele označený řidič dne 20. 11. 2014 zemřel. Uvedené sdělení přitom stěžovatel nijak nerozvedl a ničím nedokládal, k jednání konaném správním orgánem I. stupně se on ani jeho zmocněnec nedostavili a v odvolání bylo uvedeno toliko *„Podáváme odpor“*, aniž by stěžovatelova tvrzení byla jakkoliv doplněna. Z okolností projednávané věci přitom neplyne, že by stěžovateli cokoliv znemožnilo jeho procesní aktivitu, v důsledku níž by mohl zabránit zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla a uplatnění objektivní odpovědnosti s tím související. Ačkoliv je povinností správních orgánů činit potřebné kroky ke zjištění pachatele přestupku, nic to nemění na skutečnosti, že „[i] *když je přestupkové řízení ovládáno mj. zásadou materiální pravdy a zásadou vyšetřovací, nezbavuje to, vzhledem k dikci § 52 správního řádu, účastníka řízení povinnosti označit důkazy na podporu svých tvrzení. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že povinnost vyplývající z § 52 správního řádu nelze vykládat v tom smyslu, že na účastníkovi řízení leží břemeno tvrzení a následně i důkazní břemeno ohledně zjišťovaných skutečností; je však povinen prokázat, co sám tvrdí, pokud má správní orgán právě z jeho tvrzení vycházet*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 64/2011 - 66). Pokud se tedy stěžovatel v řízení před správními soudy dovolává svých práv na označení důkazů a doplnění tvrzení, nelze přehlédnout, že to byl především on sám, kdo svá práva a zájmy ve správním řízení dostatečně neuplatňoval, přestože mu k tomu správní orgány vytvořily dostatečný prostor (zejména nařízením jednání, možností seznámit se s podklady rozhodnutí a výzvou k odstranění nedostatků odvolání).

[39] Správní orgány tedy postupovaly v souladu se zákonem, pokud sdělení stěžovatele o osobě řidiče považovaly za učiněné po uvedené lhůtě a přihlédly také k tomu, že pan S. v mezidobí zemřel (z tohoto důvodu bylo řízení o přestupku odloženo). Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že správní orgán I. stupně provedl (bezvýsledně) nezbytné kroky ke zjištění osoby řidiče, a tedy bylo na místě, aby bylo zahájeno řízení o správním deliktu provozovatele vozidla - stěžovatele podle § 125f zákona o silničním provozu (resp. takové zahájení v daném případě nebylo v rozporu s postupem předpokládaným v § 125h zákona o silničním provozu). Naopak nebylo nezbytné, aby správní orgán I. stupně stěžovatele opakovaně vyzýval k podání vysvětlení, popř. činil další úkony.

[40] Stěžovateli lze přisvědčit, že argument o zmocněnci stěžovatele - společnosti FLEET Control, s. r. o., která v obdobných řízeních sděluje jména různých zemřelých „vytipovaných“ podle data úmrtí, aby následně mohla zpochybnit možnost zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, žalovaný poprvé uvedl až ve vyjádření k žalobě. U jednání před krajským soudem konaném dne 8. 6. 2017 žalovaný doplnil, že popsané praktiky považují správní orgány za obstrukční, účelové a parazitující na osobě zemřelého. Na procesní obranu žalovaného krajský soud reagoval v napadeném rozsudku, v němž se s názorem žalovaného ztotožnil a konstatoval, že také jemu je z úřední činnosti znám výše uvedený opakující se postup společnosti FLEET Control, s. r. o., ve správních řízeních. Z napadeného rozsudku je však podle zdejšího soudu zřejmé, že konstatování o opakujících se obstrukčních praktikách jmenované společnosti není nosným argumentem o

zákonnosti zahájení řízení o správním deliktu stěžovatele, nýbrž bylo uvedeno toliko nad rámec a pro dokreslení názorů žalovaného a krajského soudu na některé okolnosti projednávané věci. Ostatně také Nejvyšší správní soud zná ze své praxe četné případy výše popsaného jednání, které označil za účelový hyenismus a zjevnou procesní obstrukci (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 - 40, ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 As 146/2016 - 29, či ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 As 310/2016 - 54). Zdejší soud nezpochybňuje, že řidič odlišný od provozovatele v mezidobí od spáchání přestupku do vydání rozhodnutí o uznání viny z protiprávního jednání skutečně může zemřít. Uvedené ovšem nic nemění na povinnostech provozovatele vozidla (viz výše) a případných následcích jejich nesplnění, zejména v podobě uplatnění objektivní odpovědnosti za spáchání správního deliktu.

[41] S ohledem na výše uvedené posoudil Nejvyšší správní soud rovněž kasační námitku nesprávného posouzení postupu správních orgánů při zjišťování pachatele přestupku jako nedůvodnou.

[42] Stěžovatel připojil ke kasační stížnosti na podporu svých tvrzení záběry z ulice Žerotínovo nábřeží v Židlochovicích z mapové aplikace dostupné na www.mapy.cz. Vzhledem k tomu, že o věci bylo možné rozhodnout na základě dosud zjištěného skutkového stavu a obsahu soudního a správních spisů, neprovedl zdejší soud tyto záběry k důkazu, neboť by to bylo nadbytečné.

[43] Závěrem Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že nepřehlédl, že v návaznosti na zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, byly s účinností od 1. 7. 2017 provedeny změny rovněž v zákoně o silničním provozu. Přitom podle § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. se na přestupky a dosavadní jiné správní delikty (z něhož byl v nyní projednávané věci stěžovatel uznán vinným) ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, kdy zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější. V nyní projednávané věci ovšem k žádné změně, jež by odůvodňovala příznivější postup vůči stěžovateli, do vydání rozhodnutí krajského soudu nedošlo.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[44] Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[45] Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s. Jelikož stěžovatel neměl v řízení o kasační stížnosti úspěch, nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení; žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. května 2018

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu